

Т.С. Пісоченко

асистент кафедри бухгалтерського обліку

Науковий керівник: д.е.н., професор І.В. Гончаренко

Миколаївський Державний Аграрний Університет

РОЗВИТОК ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Зовнішньоекономічна діяльність завжди була і залишається важливою складовою суспільного розвитку України, незалежно від змін в політичній ситуації, економічній кон'юктурі та правовому середовищі країни.

Сьогодні Україна тісно взаємодіє із багатьма країнами світу: розвивається зовнішня торгівля, збільшується кількість спільних підприємств, залучаються інвестиційні ресурси. Проте розвиток ринкових відносин потребує активізації зовнішньоекономічної діяльності – це покращить також кількісні та якісні показники власного виробництва. Сприятиме створенню сприятливих умов для стабілізації економіки, збільшення валового внутрішнього продукту та валового національного продукту, покращення рівня життя населення. В таких умовах найбільш важливим є вивчення експортного потенціалу аграрних підприємств, від рівня якого в значній мірі залежить успіх їх зовнішньоекономічної діяльності.

Питанню формування і розвитку експортного потенціалу аграрних підприємств присвячено багато робіт як вітчизняних вчених-економістів так і зарубіжних, серед них: К. М. Афанасєв, Б. Є. Бачевський, Б. П. Дмитрук, Н. Я. Питель, С. М. Подзігунський, Л. П. Серов, Т. В. Скорняков, Т. Мельник, М. М. Алексєєв, В. Білка, А. П. Градова, В. В. Покровська, І. П. Фамінський і інші. Але незважаючи на велику кількість досліджень і численні публікації, питання експортного потенціалу в аграрному секторі на сьогодні вимагає більш глибокого дослідження.

Поняття «експортний потенціал» доцільно розглядати на рівні підприємства, галузі й економіки в цілому. Вчені-економісти, дуже багато робіт присвятили, проблемі формування експортного потенціалу на окремих його рівнях (мікро-, мезо-, макро-), вони по-різному визначають місце експортного потенціалу в структурі економіки.

Динамічна й ефективна, з досконалою структурою, національна економіка є запорукою високого рівня експортного потенціалу. В свою чергу, високі обсяги експорту створюють можливості для збільшення імпорту, зокрема високих технологій і устаткування, що сприяє розвитку економіки в цілому.

Експортний потенціал країни слід визначити як складну систему її виробничого, трудового, організаційно-технічного, фінансового, науково-інноваційного, агроресурсного, природно-ресурсного та біопотенціалу, складові якої можуть бути використані для розвитку її зовнішньоекономічної діяльності.

Особливого значення експортний потенціал в сучасних умовах набуває на

рівні регіону. Експортний потенціал регіону визначається якісними та кількісними показниками. При виході регіону і країни в цілому на світовий ринок впливає дві групи факторів, а саме: зовнішні та внутрішні.

Експортний потенціал на рівні підприємства – це здатність виробляти конкурентоспроможну на світовому ринку продукцію в достатніх обсягах та можливість її реалізації за кордоном з максимальною корисністю.

Визначення експортного потенціалу підприємства, за сучасними концепціями, розглядається як окремий єдиний процес формування, який є ключовою формою стимулювання внутрішньорегіонального розвитку окремих галузей аграрного сектору економіки. Цей підхід потребує уточнень. Формування окремого сільськогосподарського підприємства потрібно виконувати за вимогою вирівнювання складових функціональних елементів експортного потенціалу. Не можна формувати для підприємства одиничного виробництва систему управління, орієнтовану на масовий випуск продукції. Вони не будуть відповідати один одному за своїми властивостями ні якісно, ні кількісно. Тому потрібно враховувати, що спочатку формується підприємство, а не потенціал, але за певними вимогами до співвідношення властивостей окремих складових функціональних елементів.

Для більшості аграрних підприємств в період жорсткої конкуренції зовнішньоекономічні зв'язки в системі АПК посідають значне місце в економічній діяльності України і є одними з істотних факторів впливу на структуру й ефективність розвитку. Розвиток експортного потенціалу набуває особливого значення як фактор підтримки багатьох галузей і виробництв, джерело надходження валюти та забезпечення економічної безпеки держави. Нарощення експортного потенціалу підприємства за рахунок фінансового механізму, покращення його структури – один з перспективних напрямів підвищення української економіки.

Отже, формування оптимальної структури експортного потенціалу продукції агропромислового комплексу повинно ґрунтуватися на врахуванні загальних закономірностей розвитку світової економіки, використанні механізмів світового ринку, прагненні до максимальної вигоди та еквівалентності міжнародного обміну товарами.